

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
7000 Fredericia

Den 29. september 2026

Dansk Erhvervs høringssvar til metodeanmeldelse af permanent begrænset netadgang i forhold til transmissionsnettet for forbrug i distributionsnettet

Dansk Erhverv takker for muligheden for at afgive høringssvar til metodeanmeldelse af permanent begrænset netadgang i forhold til transmissionsnettet for forbrug i distributionsnettet

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter indførelsen af permanent begrænset netadgang i forhold til transmissionsnettet for forbrug i distributionsnettet (TSO-DSO-BNA). Produktet kan understøtte hurtigere nettilslutning og bidrage til en mere effektiv udnyttelse af den eksisterende netkapacitet i det kollektive elforsyningsnet. Dansk Erhverv bakker derfor op grundlæggende op om netproduktet, som muliggør at flere virksomheder kan stille fleksibilitet til rådighed mod et reduceret tariffundlag.

Netproduktets værdi afhænger imidlertid af, om tariffreduktionen står mål med de begrænsninger og den økonomiske risiko, netbrugeren påtager sig. Dansk Erhverv finder i høj grad, at det er tvivlsomt, om det er tilfældet under de foreslåede vilkår. Hovedudfordringen er, at virksomhederne med de foreslåede vilkår har meget begrænsede muligheder for på forhånd at kvantificere og prissætte den risiko, de påtager sig.

De foreslåede vilkår fastsætter ikke et loft over afbrydeligheden og giver ikke den enkelte netbruger tilstrækkelig viden om, hvor omfattende begrænsningerne kan blive, eller hvornår de kan indtræffe. Samtidig har netbrugeren laveste prioritet ved relevante flaskehalse, bærer den fulde økonomiske risiko ved begrænsninger efter vilkårene uden kompensation og har ikke sikkerhed for at kunne overgå til fuld netadgang inden for en bestemt periode. Tilsammen gør disse forhold det vanskeligt at planlægge driften og vurdere rentabiliteten af anlæg, der skal benytte produktet. Det gælder særligt anlæg, hvor et forudsigeligt antal driftstimer og kontinuerlig elforsyning er afgørende. Dansk Erhverv vurderer derfor, at vilkårene kan begrænse produktets kommercielle relevans og dermed dets bidrag til en bedre udnyttelse af elnettet.

På den baggrund anbefaler Dansk Erhverv, at Energinet videreudvikler TSO-DSO-BNA, så virksomhederne bedre kan kvantificere og afgrænse risikoen for begrænsninger før aftaleindgåelse. Det kræver bl.a.:

1. **Afgrænsning af afbrydeligheden.** Virksomhederne bør have mulighed for at aftale et loft over begrænsningernes omfang og en på forhånd fastlagt compensation, hvis loftet overskrides. Det vil gøre den økonomiske risiko mere balanceret.
2. **Større forudsigelighed om begrænsninger og udkobling.** Energinet bør tydeliggøre, i hvilke situationer et anlæg kan begrænses eller udkobles, og varsle begrænsninger så tidligt som muligt, når behovet kan forudses. Det vil give virksomhederne bedre mulighed for at tilpasse driften.
3. **Større gennemsigtighed om afbrydeligheden.** Energinet bør stille netområdespecifikke oplysninger om forventede begrænsningstimer og afbrudt energimængde til rådighed og løbende offentliggøre data om gennemførte begrænsninger. Det vil give virksomhederne et bedre grundlag for at vurdere risikoen ved produktet.

Dansk Erhverv anbefaler, at disse principper lægges til grund for videreudviklingen af produktet. Det vil give virksomhederne et bedre grundlag for at vurdere, om tarifreduktionen står mål med risikoen, og for at træffe beslutninger om drift, investering og finansiering. Dermed styrkes også mulighederne for en bredere kommerciel anvendelse.

TSO-DSO-BNA bør samtidig være første skridt i udviklingen af flere netprodukter med forskellige grader af afbrydelighed og tilhørende tariffer. Der er blandt andet behov for midlertidig TSO-DSO-BNA til virksomheder, der afventer fuld netadgang, og for et tilsvarende produkt for indføddning. Der bør desuden grundlæggende arbejdes mod en bredere portefølje af netprodukter, hvor virksomheder kan vælge forskellige kombinationer af forsyningsikkerhed, fleksibilitet og tariffer. Sideløbende bør Energinet udvikle tariffer og prissignaler, der giver virksomhederne stærkere incitament til at placere og indrette deres forbrug, hvor det belaster nettet mindst. Dansk Erhverv anbefaler, at erhvervslivet inddrages tidligt i udformningen heraf, og at Energinet fremlægger en tidsplan med konkrete milepæle for dette arbejde.

Specifikke bemærkninger

Vedr. afbrydelighedens omfang, oplysningsgrundlaget og den økonomiske risiko – vilkårenes §§ 7-8 og metodeanmeldelsens afsnit 2.3.5 og 2.7

Det fremgår af metodeanmeldelsens afsnit 2.3.5, at *"det ikke er muligt for Energinet at give garantier for det maksimale omfang af begrænsninger"*. Efter vilkårenes § 8, stk. 1, bærer systembrugerens samtidig *"det fulde økonomiske ansvar og den fulde økonomiske risiko"* for begrænsninger og udkobling efter vilkårene.

Risikoen kan efter vilkårene desuden ændre sig efter aftaleindgåelsen. Ifølge afsnit 2.3.5 kan senere tilslutning af højere prioriteret forbrug øge omfanget af begrænsninger, mens afsnit 2.7 beskriver, at flere BNA-aftaler i samme område kan påvirke værdien af de enkelte aftaler. Endelig angiver metodeanmeldelsen, at der som gennemsnitsbetragtning er *"ikke-intakt net med forøget risiko for begrænsninger i delområder i 2-5 % af tiden"*, men angiver hverken, hvor ofte den enkelte netbruger vil blive begrænset, eller hvornår begrænsningerne vil indtræffe.

Dansk Erhverv vurderer, at kombinationen af uafgrænset afbrydelighed, et vidtgående økonomisk ansvar og begrænsede oplysninger om den forventede risiko gør det vanskeligt at vurdere produktets samlede økonomi og risikoprofil. Det svækker grundlaget for investeringsbeslutninger, særligt for brugere og anlæg, hvis økonomi afhænger af et forudsigeligt antal driftstimer og et vist behov for driftskontinuitet.

Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet videreudvikler vilkårene, så netbrugeren får mulighed for at afgrænse afbrydeligheden, eksempelvis gennem et aftalt loft over begrænsningernes omfang kombineret med en på forhånd fastlagt kompensation ved overskridelse. Det vil gøre den økonomiske risiko mere håndterbar og give virksomhederne et bedre grundlag for at træffe investeringsbeslutninger. Hvis en afgrænsning af afbrydeligheden ikke kan rummes i det foreliggende produkt, bør Energinet fremlægge en konkret model og tidsplan for et supplerende produkt. Der bør sikres et forbrugerperspektiv i udviklingen, og erhvervslivet bør derfor inddrages tidligt i udviklingen.

Energinet bør desuden før aftaleindgåelse stille områdespecifikke oplysninger om forventede og historiske begrænsninger til rådighed. Oplysningerne bør belyse begrænsningernes forventede omfang og placering i tid samt betydningen af eksisterende og kommende BNA-tilslutninger i området. Hvor historiske data ikke foreligger, bør Energinet udarbejde vejledende scenarier og tydeligt angive usikkerheden i dem. Energinet bør endvidere løbende offentliggøre oplysninger om de begrænsninger, der faktisk gennemføres. Et bedre oplysningsgrundlag gør risikoen lettere at vurdere, men afgrænser den ikke i sig selv.

Vedr. mulighed for overgang til fuld netadgang – vilkårenes § 5 og metodeanmeldelsens afsnit 2.6.1

Efter vilkårenes § 5 kan en systembruger med permanent TSO-DSO-BNA søge om fuld netadgang på samme vilkår som andre ansøgere. Er der ikke tilstrækkelig kapacitet i transmissionsnettet, kan systembrugeren fortsætte på sin permanente BNA-aftale. Vilkaere åbner også mulighed for en midlertidig TSO-DSO-BNA-aftale i ventetiden, men det forudsætter, at en metode for dette produkt bliver godkendt.

Dansk Erhverv anerkender, at en permanent BNA-aftale ikke giver krav på fuld netadgang, før der er kapacitet til det. Som vilkårene er udformet, har netbrugeren imidlertid hverken sikkerhed for, hvornår fuld netadgang kan opnås, eller for, at der i mellemtiden findes et andet produkt at overgå til. Netbrugeren kan derfor forblive på den permanente BNA-aftale i en ubestemt periode. Det gør den langsigtede risiko ved produktet vanskeligere at vurdere.

Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet giver ansøgere en konkret vurdering af mulighederne for overgang til fuld netadgang, herunder den forventede tidshorisont og vilkårene i ventetiden. Energinet bør samtidig fremlægge en tidsplan for udviklingen af midlertidig TSO-DSO-BNA. Usikkerheden om en senere overgang understreger behovet for at afgrænse risikoen i det permanente produkt.

Vedr. prioritering og fordeling af begrænsninger – metodeanmeldelsens afsnit 2.2 og vilkårenes § 12

Systembrugere med permanent TSO-DSO-BNA har tredje og laveste prioritet til den disponible netkapacitet, jf. metodeanmeldelsens afsnit 2.2 og vilkårenes § 12. Det indebærer, at disse systembrugere ved en relevant flaskehals begrænses eller udkobles før systembrugere med midlertidig begrænset eller fuld netadgang.

Dansk Erhverv anerkender, at den lavere prioritet af TSO-DSO-BNA skal ses i forhold til den reducerede tariffbetaling. Prioriteringen bør dog samtidig vurderes i sammenhæng med de øvrige vilkår for det foreliggende netprodukt, herunder særligt fraværet af loft og forudsigelighed over afbrydeligheden, netbrugerens vidtgående økonomiske ansvar og manglen på sikkerhed for senere overgang til fuld netadgang. Samlet kan disse forhold indebære en betydelig risiko, som er vanskelig at kvantificere og indarbejde i et projekts drifts- og finansieringsgrundlag.

Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet vurderer og videreudvikler produktet ud fra den samlede risiko, som vilkårene påfører netbrugeren. Da netbrugere med laveste prioritet begrænses først ved relevante flaskehalse, er det særligt vigtigt, at de kan vurdere og afgrænse konsekvenserne for deres drift og økonomi. Fastholdes den laveste prioritet, bør den derfor ledsages af større forudsigelighed og mulighed for at afgrænse den økonomiske risiko, eksempelvis gennem aftalte grænser for afbrydeligheden og compensation ved overskridelse. Hvis dette ikke kan rummes i den foreliggende metode, bør Energinet hurtigst muligt fremlægge en konkret model og tidsplan for videreudvikling af produktet.

Samtidig hæfter Dansk Erhverv sig ved § 12, stk. 3, hvorefter den disponible kapacitet som udgangspunkt fordeles pro rata, hvis flere systembrugere med permanent TSO-DSO-BNA begrænses af samme flaskehals. Princippet kan fraviges, *"hvis konkrete driftsmæssige forhold tilsiger det"*, herunder hvis anlæggene ikke har samme indvirkning på flaskehalsen. Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet præciserer kriterierne for en fravigelse og sikrer, at de berørte systembrugere efter hver begrænsning får oplyst, hvordan kapaciteten er fordelt, og om pro rata-princippet er fraveget. Det vil gøre det muligt for netbrugeren at efterprøve, om begrænsningerne er fordelt efter pro rata-princippet i § 12, og om en eventuel fravigelse er begrundet.

Vedr. information til BRP/BSP – vilkårenes § 6, stk. 3-5, § 7, stk. 5 og 8, samt § 18, stk. 2

Systembrugeren modtager besked om en begrænsning fra Energinet eller netvirksomheden. Systembrugerens anlæg er imidlertid ikke nødvendigvis integreret i realtid med de systemer, som BRP'en eller BSP'en anvender til at håndtere bud og handelspositioner. Beskeden kan derfor nå BRP'en eller BSP'en med forsinkelse, hvilket kan påvirke både håndteringen af begrænsningen og aktørens handelsposition.

Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet og netvirksomhederne får mulighed for at sende samme aktiveringssignal direkte til BRP'en eller BSP'en, hvis systembrugeren har givet tilladelse til det. Det bør fremgå klart, hvordan denne mulighed kan anvendes, uanset hvem der udmelder begrænsningen.

Vedr. modregning og afregning – vilkårenes § 18, stk. 2, litra h

Efter § 18, stk. 2, litra h, skal systembrugeren acceptere en 1:1-modregning af energiaktiveringsbetalingen, når mFRR-buddet aktiveres af hensyn til vilkårene for TSO-DSO-BNA-aftalen. Det

fremgår desuden, at der ved modregningen skal tages højde for den automatiske ubalanceafregning af begrænset forbrug, som ikke finder sted ved mFRR-aktiveringen.

Dansk Erhverv finder det uklart, om den beregnede ubalanceeffekt behandles ens, uanset om den ville have været positiv eller negativ for BRP'en. Det fremgår heller ikke klart, om modregningen sker via BRP'en eller direkte hos systembrugeren. Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet præciserer begge forhold i vilkårene, så de berørte aktører kan gennemskue afregningen ved en BNA-aktivering.

Vedr. den midlertidige tekniske løsning – vilkårenes §§ 17-19 og metodeanmeldelsens afsnit 2.8.1-2.8.2

Dansk Erhverv finder det positivt, at produktet kan tilbydes, før den permanente tekniske løsning er implementeret. Under den midlertidige løsning udvælges anlæg imidlertid tilfældigt til begrænsning i stedet for efter den tilsigtede pro rata-fordeling, jf. vilkårenes §§ 18-19. Et anlæg kan derfor i en periode blive begrænset væsentligt oftere end andre anlæg bag samme flaskehals. Metodeanmeldelsens forventning om en mere ligelig udvælgelse over tid giver ikke det enkelte anlæg sikkerhed for fordelingen i den periode, hvor det skal planlægge sin drift.

Dansk Erhverv finder, at usikkerheden om fordelingen, set i sammenhæng med de øvrige risici ved produktet, yderligere svækker netbrugers mulighed for at vurdere de samlede konsekvenser af aftalen.

Dansk Erhverv anbefaler derfor, at Energinet beskriver, hvilke anlæg der indgår i den tilfældige udvælgelse, hvordan udvælgelsen foretages, og hvordan den dokumenteres, så fordelingen kan efterprøves. Energinet bør desuden offentliggøre en tidsplan med konkrete milepæle for implementeringen af den permanente tekniske løsning, så den er klar inden udløbet af den maksimale treårsperiode i § 17.

Aktiveringsgrunde og varsling – vilkårenes § 7

Efter vilkårenes § 7, stk. 1-2, kan Energinet begrænse forbrug, når det er nødvendigt for at afhjælpe manglende nettilstrækkelighed internt i budområdet. § 7, stk. 2, nævner en række forhold, men angiver, at opregningen ”omfatter, men er ikke begrænset til” disse. Samtidig giver § 7, stk. 5, mulighed for at udmelde begrænsninger på forskellige tidspunkter i driftsplanlægningen og uden varsel i selve driftstimen. Vilkårene fastlægger dermed hverken udtømmende, hvilke forhold der kan føre til begrænsning, eller hvornår en begrænsning, som kan forudses, skal meddeles systembrugeren.

Dansk Erhverv anerkender, at Energinet skal kunne reagere på uforudsete hændelser og ændrede driftsforhold. For systembrugeren har det imidlertid væsentlig betydning at kende både grundlaget for afbrydeligheden og tidspunktet for en forventet begrænsning. Sen varsling kan nødvendigvis gøre ændringer i allerede planlagt drift og indgåede handler og dermed påføre BRP'en ubalanceomkostninger. Den åbne angivelse af aktiveringsgrunde gør det samtidig vanskeligere at vurdere, i hvilke situationer denne risiko kan opstå.

Dansk Erhverv anbefaler derfor, at aktiveringsgrundene i § 7, stk. 2, fastlægges i klare og udtømmende kategorier inden for bestemmelsens formål om at afhjælpe manglende nettilstrækkelighed. Energinet bør desuden forpligtes til at varsle begrænsninger så tidligt som muligt, når behovet kan forudses. For begrænsninger, der kan forudses dagen før, bør varslingen ske inden en fast frist, som giver systembrugeren mulighed for at indrette sin drift og sine bud i day-ahead- og systemydelsesmarkederne. Muligheden for senere udmelding ved nye oplysninger eller akutte hændelser bør opretholdes. Hvis dette ikke kan rummes i det foreliggende produkt, bør Energinet fremlægge en konkret model og tidsplan for et supplerende produkt. Erhvervslivet bør inddrages tidligt i udviklingen.

Adgang for eksisterende systembrugere – vilkårenes §§ 3-4 og metodeanmeldelsens afsnit 2.6.2-2.6.3

Efter vilkårenes § 3 kan permanent TSO-DSO-BNA anvendes ved nye forbrugsanlæg og ved udvidelser af leveringsområdet. Efter § 3, stk. 2, kan en aftale kombinere et leveringsomfang med fuld netadgang i forhold til transmissionsnettet med et yderligere leveringsomfang med permanent TSO-DSO-BNA. En systembruger i distributionsnettet, som allerede har fuld netadgang i forhold til transmissionsnettet, kan derimod ikke skifte det eksisterende leveringsomfang til permanent TSO-DSO-BNA, jf. § 4, stk. 1. § 4, stk. 2-3, giver under nærmere betingelser en tidsbegrænset mulighed for at tilvælge produktet til systembrugere, der allerede har en aftale om permanent DSO-BNA. Energinet begrundede begrænsningen for systembrugere med fuld netadgang med, at der allerede er etableret den nødvendige netkapacitet.

Dansk Erhverv anerkender Energinets hensyn til den netkapacitet, der allerede er etableret til fuld netadgang. Det bør dog også indgå i vurderingen, om en frivillig overgang til permanent TSO-DSO-BNA kan frigøre kapacitet til andre netbrugere og reducere behovet for fremtidig netudbygning. En sådan mulighed bør kunne omfatte hele eller dele af det eksisterende leveringsomfang. For netbrugere, der allerede har permanent DSO-BNA, bør det desuden være enkelt at benytte den overgangsmulighed, som § 4, stk. 2-3, giver.

Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet undersøger, på hvilke objektive vilkår eksisterende netbrugere kan overgå helt eller delvist til permanent TSO-DSO-BNA. Vurderingen bør tage hensyn til både allerede afholdte netomkostninger og den kapacitet, som en overgang kan frigøre. Energinet og netvirksomhederne bør samtidig beskrive fremgangsmåden og dokumentationskravene for tilvalg efter § 4, stk. 2-3, så netbrugerne kan benytte muligheden inden for de fastsatte frister.

7. Proportionalitet ved udkobling – vilkårenes §§ 15-16

Efter § 15 kan Energinet anmode netvirksomheden om at udkoble hele systembrugerens installation uden yderligere forudgående varsel, hvis systembrugeren ikke efterkommer en krævet begrænsning. Det kan også omfatte forbrug med fuld netadgang, hvis det er nødvendigt for at sikre efterlevelse. § 16 giver særskilt adgang til yderligere håndhævelse ved grov eller gentagen tilside-sættelse.

Dansk Erhverv anerkender, at driftssikkerheden kan nødvendiggøre hurtig udkobling. Konsekvensen for virksomheden kan imidlertid være vidtgående, navnlig når også forbrug med fuld

netadgang berøres. Dansk Erhverv anbefaler derfor, at Energinet præciserer, hvordan nødvendighed og proportionalitet vurderes ved udkobling af hele installationen, og hvordan forsyningen genetableres. Ved efterfølgende håndhævelse bør der skelnes mellem enkeltstående tekniske fejl og gentagen eller bevidst manglende efterlevelse.

Vedr. evaluering af produktet

Dansk Erhverv anbefaler, at Energinet evaluerer TSO-DSO-BNA 12 måneder efter, at produktet er taget i brug. Evalueringen bør belyse, hvor mange virksomheder der har indgået aftale, hvor ofte og hvor længe deres forbrug er blevet begrænset, og om vilkårene i praksis giver et tilstrækkeligt grundlag for drift og investeringer. Den bør også undersøge, hvilke forhold der eventuelt afholder virksomheder fra at anvende produktet.

Erhvervslivet, herunder både virksomheder med og uden TSO-DSO-BNA-aftale, bør inddrages i evalueringen. Energinet bør offentliggøre resultaterne og på den baggrund vurdere behovet for at justere vilkårene eller udvikle supplerende netprodukter.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed ved opfølgende spørgsmål.

Med venlig hilsen

Frederik Lundhøj Jensen
Chefkonsulent